

Évközi 20. vasárnap

Mt 15,21-28

A kánaáni asszony

Ennek a történetnek az allegorikus értelmezése végigkíséri az egész középkort. Eszerint Jeromos és Hilariusz is, a prozeliták szimbólumának tartja a kánaáni asszonyt. A fiakat Izrael fiainak tekinti, a pogányokat kutyaáknak, a kenyeret Isten országának vagy a vallási tanok összességének. Eszerint az egész történetet spiritualizálták. A Tridenti Zsinat utáni katolikus exegéták elsősorban az alázatra való oktatásra használták a történetet. Kihangsúlyozták, hogy a kánaáni asszony elfogadja, hogy „kutya”-nak nevezzék, és éppen az alázatával nyeri meg Jézus jóindulatát.

Mindkét irányzat azonban megfelelkezik egy szemponttól: Jézus nem foglalkozik pogányokkal. Az ő mozgalma eredetileg a zsidóságon belüli lelki megtisztulási folyamatok közé tartozott. Itt viszont Jézus túllép a zsidóságon, és úgy dönt, hogy a pogányokat is megszabadítja a démonoktól. Talán a történet arra válaszol, miért volt olyan könnyű a zsidó-keresztényeknek nyitni a pogányok felé, és miért is lendült át a zsidó-keresztény közösségek pogányokat megtéríteni akaró szándéka egy új közösség, a keresztelésen alapuló egyház megteremtése felé. Jóllehet vita alakult ki arról, hogy vajon Tírusz és Szidon vidéke zsidók lakta területnek vagy pogány lakta vidéknek számít-e. A tanítványok kéréséből világos, ők nem akarják, hogy Jézus átlépje gyógyításaival a zsidóság körét. Jézus ezt mégis megteszi.

A zsidóság kemény vallási elzárkózása a pogányoktól Ezdrás-Nehemiás korára, a Kr. e. 4. századra vezethető vissza, amikor a Babilonból visszatért zsidók még saját hitsorsosaikkal, a szamaritanusokkal sem akartak közösen templomot építeni. Azt viszont talán kevesen tudják, hogy ebből az időből származik a legszebb prófétai novella, Jónás könyve, amelyben a legnagyobb teológiai szenzáció nem Jónásnak a cethal gyomrában való életben maradása, hanem az, hogy hatásosan prédikál a pogány Ninivében, amely megtér. Jónás próféta legnagyobb felháborodására Isten nem pusztítja el a várost. Jónás könyve a zsidóság elzárkózását bírálja, és nem osztja azt a nézetet, hogy Isten irgalmában csak a zsidók részesülhetnek – erre a megtérő pogányok is számíthatnak.

Isten jóindulatát és gyógyító erejét minden vallási közösség a saját tagjaira akarja korlátozni. Jézus ebben a történetben szembe-

száll a tanítványaival is. Mindössze az asszony elkötelezettségére kíváncsi, és – feltehetően a tanítványok megrökönyödése ellenére – meggyógyítja a leányt. Ezzel a szimbolikus cselekedetével bizonyítja, hogy Isten irgalma nem tűr semmilyen korlátot. Ő pedig Isten irgalmáról és könyörületéről tesz tanúságot minden esetben.

Ezt a történetet érdemes mélyen az emlékezetünkbe vésni. A mi segítőkészségünket és jóindulatunkat is számos tényező korlátozza. Szívesebben segítünk testvéreinken, hittestvéreinken, a keresztény rászorultakon, mint az ateista, muszlim vagy buddhista betegeken. Pedig egy anya aggodalma gyermeke betegsége miatt, nem vallásilag motivált. Isten előtt minden beteg gyermek éppen olyan értékes és fontos, és nem számít a valláshoz vagy a felekezethez való tartozás. Nehéz Isten könyörületével lépést tartani, és nehéz Jézus szeretetének nyitottságát követni. A szenvedővel való áldozatot is vállalni kész együttérzés könnyen korlátozódik mondvacsinált érvekkel. Amit Jézus jelzői kifejeznek, az nem más, mint az általános emberi megbélyegzés visszajátszása a történetben. Jézus előbb úgy viselkedik, a segítséget kérő asszonnal, úgy érvel, mint ahogyan a tanítványai viselkedtek volna az ő helyében. Ők már az elején azt kérték, teljesítse kérését, mert kiabál utánuk (23. v.)! Csak azt értették meg az asszony viselkedéséből, hogy nekik kellemetlen. A problémáját fel sem fogták. Jézus ennek ellenére foglalkozott vele, kezdettől fogva megértette az asszony nyomorúságát, és szembeszállt a tanítványok konformista szemléletével. A történet kapcsán kérdezzük meg magunktól: tudunk-e segíteni, vagy csak le akarjuk rázni a bajba jutottakat, hogy ne zavarják életünket? Jézus és az Atya nem vonult vissza a problémák világából abba a mennyországba, amelyet a mi vallási fantáziánk festett. Jézus nemcsak meghallgatta a hozzá kiáltókat, hanem melléjük is állt, és segített nekik.

A kánaáni asszony imája

*Jézus! Kétszer is kértem segítségedet, de alig akartál meghallgatni. Érvelnem kellett neked, míg végre úgy történt, ahogy szerettem volna. Kierőszakoltam segítségedet? Nem, azt nem lehet. Szívem legmélyéből kiáltottam hozzád, de úgy lett, ahogyan te akartad. Azért tettem így, mert egyszer azt mondtad: „Zörgessetek, és ajtót nyitnak nektek!”
Én zörgetek, Uram, de legyen meg mindig a te akaratod. Amen.*